

HÁSKÓLI ÍSLANDS

Rannsóknasvið

Úthlutun úr Rannsóknasjóði Háskóla Íslands fyrir árið 2001

Stjórn Rannsóknasjóðs Háskóla Íslands hefur lokið úthlutun úr sjóðnum fyrir árið 2001. Stjórn sjóðsins var mikið ánægjuefni að fjalla um allan þann fjölda umsókna sem barst. Flestar þessara umsókna gefa til kynna metnaðarfullt, mikilvægt og áhugavert rannsóknastarf sem Háskóli Íslands getur verið stoltur af. Þar sem ekki reyndist unnt að fá aukið framlag til Rannsóknasjóðs á árinu 2001, ákvað rektor í umboði háskólaráðs að styðja sjóðinn með 10 mkr. framlagi úr Háskólasjóði eins og gert var í fyrra. Alls bárust 179 umsóknir í almennan hluta sjóðsins, átta í skráningarhluta og fjórar um lausn frá kennslu. Samtals var sótt um 223,6 mkr.

Úthlutað var 89.461 þkr. til 151 verkefna í almennum sjóði eða að meðaltali 592 þkr. á hverja styrkta umsókn.

Sjö styrkir voru veittir til fræðilegra skráningarverkefna, alls 2.450 þkr. Fjórir umsækjendur hlutu styrk vegna tímabundinnar lausnar frá kennslu (annarri en leiðbeiningu framhaldsnema) samtals að fjárhæð 2.326 þkr. Alls var því úthlutað úr Rannsóknasjóði 94.237 þkr. fyrir árið 2001. Listi yfir styrkþega og verkefni þeirra fylgir hér með. Einnig eru sendar nokkrar töflur um úthlutunina auk greinargerðar um þær viðmiðanir sem úthlutunarnefndir studdust við.

Tafla I. Umsóknir: Almennur sjóður

	Heildar upphæð umsókna (þkr)	Fjöldi umsækjenda	Fjöldi verkefna	Meðal upphæð á verkefni (þkr)
Félags- og hugvísindasvið	44.512	57	59	754
Heilbrigðisvísindasvið	74.984	52	52	1.442
Verk- og raunvísindasvið	95.010	63	68	1.397
Alls	214.506	172	179	1.198

Tafla II. Styrkir: Almennur sjóður

	Heildar- upphæð styrkja (þkr)	Fjöldi styrkþega	Fjöldi styrktra verkefna	Meðal styrkur á verkefni (þkr)
Félags- og hugvísindasvið	19.026	48	48	396
Heilbrigðisvísindasvið	31.525	44	44	716
Verk- og raunvísindasvið	38.910	59	59	659
Alls	89.461	151	151	592

Tafla III. Styrkþættir (%): Almennur sjóður

	Aðstoðar- fólk %	Yfirvinna umsækjenda %	Kostnaður %	Aðk. þjónusta %	Ótilgreint*
Félags- og hugvísindasvið	63,3	21,0	0,6	3,6	8,6
Heilbrigðisvísindasvið	66,6	1,6	3,8	3,9	24,1
Verk- og raunvísindasvið	64,5	4,2	0,8	3,5	27,0
Alls	65,6	6,9	1,8	3,7	22,0

*Umsækjandi ræður sjálfur hvernig hann ráðstafar styrk til tveggja eða fleiri styrkþátta.

Tafla IV. Skipting úthlutunar milli deilda Rannsóknasjóðs

	Þkr.	Hlutfall %
Almennur sjóður	89.461	95,0
Tímabundin lausn frá kennslu	2.326	2,4
Fræðileg skráningarverkefni	2.450	2,6
Samtals úthlutað 2001:	94.237	100

Eftirtaldir hlutu styrk úr Rannsóknasjóði Háskóla Íslands 2001:

Almennur sjóður

Hug- og félagsvísindi (19.026 þkr.)

Nafn	Staða	Heiti rannsóknaverkefnis	Úthlutað
Anna Agnarsdóttir	dósent	Samskipti Íslands og Bretlands 1772 -1820	200
Baldur Þórhallsson	lektor	Staða Íslands í Evrópusamrunanum	400
Dagný Kristjánsdóttir	dósent	Um sálgreiningu og bókmenntir	300
Einar Guðbjartsson	dósent	Þróun á íslenska hlutabréfamarkaðinum 1991-2000. - Reikningsskil, eigið fé og ávöxtun þess hjá íslenskum fyrirtækjum	400
Einar Sigurbjörnsson	prófessor	Sálmar Lúthers	200
Friðrik H. Jónsson	dósent	Söfnun íslenskra aldursviðmiða fyrir NEO-PI-R persónuleikaprófið	400
Friðrik Már Baldursson	vísindamaður	Efnahagslegar afleiðingar Kyoto - mat á íslenskum atferlisjöfnum	300
Gísli Gunnarsson	prófessor	Íslensk utanríkisverslun 1602-1787	250
Gísli Pálsson	prófessor	Líkamlegur varningur: Meðferð líkamshluta og upplýsinga um líkamseinkenni	700
Guðbjörg Hildur Kolbeins	lektor	Rásafلاك meðal íslenskra sjónvarpsáhorfenda	300
Guðmundur Hálfðanarson	prófessor	Íslenskt þjóðerni	536
Guðmundur Jónsson	lektor	Saga íslenskrar utanlandsverslunar 900 - 2002	470
Guðni Elísson	lektor	Spor í kvikmyndum	250
Guðný Björk Eydal	lektor	Atvinnuþátttaka og umönnunarábyrgð foreldra barna 3 ára og yngri	600
Guðrún Geirsdóttir	lektor	Námskrá Háskólans	90
Guðrún Kvaran	prófessor	Málið á Vídalínspostillu	300
Guðrún Nordal	fræðimaður	Heildarútgáfa á dróttkvæðum	750
Gunnlaugur A. Jónsson	prófessor	Notkun Gamla testamentisins í kvikmyndum með sérstakri áherslu á Saltarann	250
Helga Kress	prófessor	Konur og kvenleiki í íslenskrri rómantík	100
Helgi Gunnlaugsson	dósent	Rannsókn á ítrekunartíðni afbrota á Íslandi	450
Hólmfríður Garðarsdóttir	fastr. stundakennari	Greinar af sama meidi: íslenskar og argentínskar skáldkonur samtímans	300
Ingi Sigurðsson	prófessor	Alþýðumenntun, miðlun og menningarskil á Íslandi 1830 - 1930	600
Jóhannes G. Jónsson	fastr. stundakennari	Orðasafnsfall í íslensku	250
Jón Torfi Jónasson	prófessor	Þróun framhaldsskóla- og háskólastígs á Norðurlöndunum á 20. öld	600
Jörgen Pind	prófessor	Lestrarnám og lesraskanir	800
Loftur Guttormsson	prófessor	Alþýðumenntun, miðlun og menningarskil á Íslandi 1830-1930	600
Magnús Snædal	dósent	Gotneska: Lýsingarorð (u-stofnar)	200
Matthew Whelpton	lektor	Materials for updating doctoral thesis	250
Már Jónsson	dósent	Bókmenning á Íslandi (var Textaflökt og textafræði 1270-1720)	850
Ólína Þorvarðardóttir	stundakennari	Húslækningar og heimarád. Íslenskar náttúrulækningar í þjóðtrú og vísindum.	150
Ragnar Árnason	prófessor	Samanburður á fiskveiðistefnu ýmissa landa	300
Rannveig Traustadóttir	dósent	Konur í minnihlutahópum	1000
Róbert H. Haraldsson	lektor	Um lifandi og dauðar kenningar: Stef úr heimspeki nítjándu aldar	300
Sigríður D. Kristmundsdóttir	prófessor	Björg Caritas Þorláksson, ævi og verk	600
Sigríður Sigurjónsdóttir	dósent	„Nýja þolmyndin“ í íslensku	300
Sigríður Þorgeirsdóttir	lektor	Kyn, dauðinn og hið kvenlega	250
Sigrún Aðalbjarnardóttir	prófessor	Áhættuhegðun unglunga: Vímuefnaneysla	1250
Sigrún Júlíusdóttir	prófessor	Sameiginleg forsjá. Umfang og reynsla frá 1.1 1994 - 31.12 1996	300
Soffía Auður Birgisdóttir	fastr. stundakennari	Skáldævisögur	200
Svavar Hrafn Svavarsson	fastr. stundakennari	Fortíðin upphafin: latnesk útbreiðsla íslenskrar fortíðar (nýlatnesk sagnaritun Íslendinga á 17du og 18du öld)	150
Sverrir Tómasson	vísindamaður	Frásagnarfræði og viðtökur rímna	300
Torfi H. Tulinius	dósent	Íslendingasagnaritun í alþjóðlegu samhengi. Hugmynda- og félagsögulegur grundvöllur sagnaritunar á 13. öld	300
Tryggvi Þór Herbertsson	dósent	Issues in pension reforms	400
Valur Ingimundarson	fastr. stundakennari	Ísland, Bandaríkin og NATO, 1961-1974	390
Vilhjálmur Árnason	prófessor	Sjálfræði aldraðra í íslensku samfélagi með sérstöku tilliti til aðstæðna þeirra á stofnunum	250

Viola Miglio	fastr. stundakennari	Phonology of Mexican Spanish	240
Zuilma Gabriela Sigurðardóttir	lektor	Establishing Classes of Icelandic Nouns With A Stimulus Equivalence Paradigm	300
Þorvaldur Gylfason	prófessor	Menntun, fjárfesting og hagvöxtur	350

Heilbrigðisvísindi (31.525 þkr.)

Nafn	Staða	Heiti rannsóknaverkefnis	Úthlutað
Ástríður Pálsdóttir	sérfræðingur	Rannsókn á hlutverki príon próteins	1050
Bergljót Magnadóttir	fræðimaður	Rannsóknir á ónæmiskerfi þorsks (<i>Gadus morhua</i> L.)	1100
Bjarnheiður K. Guðmundsdóttir	vísindamaður	Lýsing á eiginleikum mótefnavaka í seyti <i>Moritella viscosa</i> bakteríustofna sem hafa verið einangraðir úr sjúkum laxi í Skotlandi, Noregi og á Íslandi	1050
Björn Rúnar Lúðvíksson	dósent	Áhrif TGFB á þroskunarferil óþroskaðra T-frumna	700
Eiríkur Steingrímsson	prófessor	Hlutverk fosforyleringar í starfsemi Mitf umritunarpáttarins í mús	1400
Eiríkur Örn Arnarson	dósent	Fyrirbygging þunglyndis meðal unglinga	500
Elías Ólafsson	prófessor	Könnun á sjúkdómsferli vegna stökkbreytts cystatin C í arfgengri heilablæðingu	900
Elín S. Ólafsdóttir	dósent	Fjölsykrur í íslenskum fléttum	400
Friðbert Jónasson	dósent	Augnannsókn Reykjavíkur	450
Guðjón Axelsson	prófessor	Breytingar á tannheilsu Íslendinga 1985-2000. Fjórði og síðasti áfangi árið 2000	300
Guðmundur Þorgeirsson	prófessor	Boðkerfi í æðabæli. Virkjun MAP-kinasa og Akt. Áhrif statína	1500
Guðrún Agnarsdóttir	sérfræðingur	Gerð ytra hjúppróteins mæði-visnuveirunnar (MVV)	400
Guðrún Kristjánsdóttir	dósent	Rannsókn á ánægju foreldra með heilbrigðisþjónustu eins og hún endurspeglast í þörfum þeirra	300
Guðrún V. Skúladóttir	vísindamaður	Mataræði barnshafandi kvenna á Íslandi og útkoma meðgöngu	600
Helga Jónsdóttir	dósent	Breyting á hjúkrunarþjónustu: Heildræn hjúkrun fólks með langvinna lungnasjúkdóma	100
Helga M. Ögmundsdóttir	dósent	Áhrif lípoxýgenasahemjandi fléttuefna á krabbameinsfrumur	750
Helgi Valdimarsson	prófessor	Samanburður á sértækni gigtarmótefni (RF) iktsjúklunga og heilbrigðra	600
Herdís Sveinsdóttir	dósent	Heilsufar flugfreyja, hjúkrunarfræðinga og kennara	300
Ingibjörg Harðardóttir	dósent	Áhrif fiskolíu á myndun frumuhvata í blóð- og kviðarholsumfrumum	950
Ingileif Jónsdóttir	dósent	Bólusetning músa gegn pneumókokkasýkingum	1050
Jón J. Jónsson	dósent	Þróun aðferða til rannsókna á kjarnsýrum í líkamsvökvum	450
Jón Ó. Skarphéðinsson	prófessor	Starfsemi sympatíska taugakerfisins	950
Jórunn E. Eyfjörð	dósent	Óstöðugleiki litninga í brjóstakrabbameini	1200
Karl G. Kristinsson	prófessor	Þróun og útbreiðsla ónæmisgena í íslenskum pneumókokkum	950
Karl Skírnisson	vísindamaður	Blóðöğðusníkjudýr á Íslandi	600
Kristín Ingólfssdóttir	prófessor	Líffræðilega virk efni í íslenskum fléttum	1200
Kristín Ólafsdóttir	dósent	Áhrif þrávirkra klórlífrænna efna á frjósemi íslenskra karlmannna	375
Magnús Jóhannsson	prófessor	Notkun lyfja við hjarta- og æðasjúkdómum á Íslandi	500
Marga Thome	dósent	Langtímarannsókn á svefnmynstri barna vegna meðferðar á svefntruflunum á fyrsta aldursári og á líðan foreldra þeirra.	400
Már Mátsson	dósent	Samtenging á fitusæknum forlyfjum og rannsóknir á niðurbroti, frásogi og verkun	1000
Páll Biering	sérfræðingur	Skýringalíkon unglingaofbeldis	200
Peter Holbrook	prófessor	Blóðkekkjandi afbrigði af <i>Prevotella melaninogenica</i>	1200
Rúnar Vilhjálmsson	prófessor	Notkun formlegrar og óformlegrar þjónustu vegna áfalla og erfiðleika	300
Sighvatur Sævar Árnason	dósent	Uptaka salta og fæðuefna í þörmum fugla	200
Sigríður Guðmundsdóttir	fræðimaður	Átfrumur í þorski, <i>Gadus morhua</i> L.	400
Sigurbjörg Þorsteinsdóttir	sérfræðingur	Athugun á þáttum í sermi sem hindra vöxt visnuveiru	750
Sigurður Ingvarsson	dósent	Rannsóknir á FHIT geni í nokkrum æxlisgerðum	1200
Stefán B. Sigurðsson	prófessor	Sléttir vöðvar í augnæðum	750
Valgerður Andrésdóttir	vísindamaður	Hlutverk Vif (viral infectivity factor) í lífsferli lentiveira	950
Þorkell Jóhannesson	prófessor emerítus	Kopar, cerúlóplasmín og súperoxíðdismútasi í fólki með einhverfu (autismus)	250
Þorsteinn Loftsson	prófessor	Rannsóknir á sýklódextrínfléttum	1500
Þór Eysteinnsson	dósent	Áhrif stökkbreytinga í Mitf geni á sjónskynjun músa	350
Þórdís Kristmundsdóttir	prófessor	Rannsóknir og þróun á veirudrepandi lyfjum	1200
Þórður Eydal Magnússon	prófessor	Langtímaáhrif tann- og bitskekkju og tannlæknaefni	250

Verk- og raunvísindi (38.910 þkr.)

Nafn	Staða	Heiti rannsóknaverkefnis	Úthlutað
Anna Dóra Sæþórsdóttir	umsjónarmaður	Polmörk ferðamennsku á Íslandi	300
Anna Soffía Hauksdóttir	prófessor	Afkúplun og pólsetning án útstyttingar óbreytilegra núlla	700
Arnþór Garðarsson	prófessor	Stofnstærðarstjórnun anda	600
Ágúst Kvaran	prófessor	Ljósefnafræði sameinda í andrúmsloftinu	1400
Ágústa Guðmundsdóttir	prófessor	Rétt myndbygging þorskatrypsíns með euphauseyru síðvörslupeptíði	700
Árný E. Sveinbjörnsdóttir	fræðimaður	Stöðugar samsætur í vatni	800
Áslaug Geirsdóttir	dósent	Umhverfisbreytingar síðastliðin 13000 14C ár í ljósi samanburðar á setmyndun í stöðuvötnum - og á landgrunni Íslands	700
Birna Pála Kristinsdóttir	dósent	Þróun Blendialgríms til að leysa víðvæð bestunarvandamál	400
Bjarni Bessason	dósent	Skynjun og greining snjóflóða með bylgjumælingum	550
Bryndís Brandsdóttir	vísindamaður	Kortlagning Húsavíkur-Flateyjar misgengisins með fjölgeisla dýptarmælingum og endurkastsmælingum	1000
Einar Árnason	prófessor	Mat á stökkbreytthraða í hvatbera DNA þorsksins, Gadus morhua.	700
Einar H. Guðmundsson	prófessor	Varmaeiginleikar segulmagnaðra nifteindastjarna	300
Eva Benediktsdóttir	dósent	Þróun greiningartækni við leit að Moritella viscosa, sem veldur vetrarsárum í eldisfiski	500
Fjóla Jónsdóttir	dósent	Rannsóknir á áhrifum jarðskjálfta á pípukerfi	400
Gísli M. Gíslason	prófessor	Vatnsföll á Íslandi. Þörungur í jökulám og bergvatnsám á vatnasviði Vestari Jökulsár og þættir sem ákvarða útbreiðslu og þéttleika þeirra	1200
Guðmundur Eggertsson	prófessor	Genferja fyrir hitakæru bakteríuna Rhothomus marinus	800
Guðmundur G. Haraldsson	prófessor	Efnasmíðar eterlípiða með háu hlutfalli n-3 fjölmottaðra fitusýra	1250
Guðmundur Hrafn Guðmundsson	prófessor	Bakteríudrepandi peptíð í slímhúð	1100
Gunnlaugur Björnsson	prófessor	Sýnilegir glampar frá uppsprettum gammablossa	300
Haflíði P. Gíslason	prófessor	Veilur í A11-xGaxN og A11-xGaxAs	1700
Halldór Þormar	prófessor emerítus	Rannsókn á sýkladrepandi virkni náttúrulegra fituefna	700
Helgi Björnsson	vísindamaður	Könnun jöklabreytinga á Íslandi með kortagerð af yfirborði og ísflæði	1250
Hermann Þórisson	vísindamaður	Rannsóknir í líkindafræði	200
Hörður Filippusson	dósent	Hönnun og smíði lífherminna gríphópa	450
Inga Þórsdóttir	prófessor	Aðferðir til að meta næringarástand - samanburður mælinga	700
Ingvar H. Árnason	dósent	Hringlaga kísilsameindir	700
Jóhannes R. Sveinsson	dósent	Wavelet-vörpun til suðsýunar og flokkunar	650
Jón Atli Benediktsson	prófessor	Flokkun fjarkönnunargagna	1250
Jón B. Bjarnason	prófessor	Trypsín úr þorski, fjöldi afbrigða, bygging og eiginleikar	500
Jón Eiríksson	vísindamaður	Greining gjóskulaga í norðlensku landgrunnseti	200
Jón I. Magnússon	dósent	Tilgáta Hartshornes í fjórvíðri hlutvíðattu í varprúmi	150
Jón K.F. Geirsson	prófessor	Eðlisfræn efnafræði.	700
Jón Ólafsson	prófessor	Uppruni ólífræns kolefnis í pólsjó	300
Jón S. Ólafsson	lektor	Smádyrasamfélög í tjörnum	400
Jón Tómas Guðmundsson	sérfræðingur	Rafgas í segulspætu	360
Jónas Þ. Snæbjörnsson	sérfræðingur	Aflfræði iðustreymis og vindþrýstings á byggingar	300
Jörundur Svavarsson	prófessor	Krabbadýr af ættinni Arcturidae (Crustacea, Isopoda) á Íslandsmiðum - útbreiðsla og tegundasamsetning	800
Kesara M. Jónsson	dósent	Frumuskipting plantna í þrívídd	1250
Lárus Torlaciús	prófessor	Strengir og þyngdarfræði	900
Leifur A. Símonarson	prófessor	Uppruni háarktísku lindýrafánunnar á grunnsævi	500
Leó Kristjánsson	vísindamaður	Bergsegulmælingar á elstu jarðlögum Vestfjarða	700
Magnús M. Halldórsson	vísindamaður	Hönnun og greining nálgunarreikniritra	300
Magnús M. Kristjánsson	dósent	Sameindafræðilegar forsendur hitastígsaðlögunar meðal subtilísín-líkra próteínasa	450
Magnús T. Guðmundsson	dósent	Könnun megineldstöðva með þyngdarmælingum	700
Magnús Þór Jónsson	prófessor	Aðlögun á þróunaraðferð fyrir lausn á ólínulegum skorðuðum hönnunarvandamálum	800
Már Björgvinsson	fræðimaður	Cp2M málmamlokur með C5Me4(aryl)-ligands: n-n verkan milli arylhópa?	450
Páll Einarsson	prófessor	Jarðskorpuphreyfingar ákvarðaðar með GPS-landmælingum	1000
Páll Hersteinsson	prófessor	Mökunarkerfi minksins	300
Ragnar Sigurðsson	fræðimaður	Fágaðar hlutafleiðujöfnur	250

Sigmundur Guðbjarnason	prófessor	Áhrif sphingolípiða á adrenerg boðkerfi í hjarta	500
Sigríður H. Þorbjarnardóttir	sérfræðingur	Rannsóknir á DNA lífgösum úr bakteríum	300
Sigurður Erlingsson	prófessor	Dýnamísk þríasapróf á óbundnum jarðefnum	600
Sigurður S. Snorrason	dósent	Myndun hornsílaafbrigða á Íslandi – áhrif umhverfis og erfða	700
Sigurður Steinþórsson	prófessor	Glerinnlyksur í kristöllum frumstæðra bergtegunda	300
Stefán Arnórsson	prófessor	Jarðefnafræði vatns í Skagafirði	1250
Valgerður Edda Benediktsdóttir	fræðimaður	Áhrif sphingolípiða á adrenerg boðkerfi í hjarta	300
Viðar Guðmundsson	prófessor	Seglun miðsærra rafeindakerfa	1050
Póra E. Þórhallsdóttir	prófessor	Æxlunarvistfræði íslensku hálandisflórunnar	500
Örn Helgason	prófessor	Fasahvörf í járnoxíðum með málmíbótum	800

Samtals: 89.461 þkr.

Skráningarsjóður

Nafn	Staða	Heiti rannsóknaverkefnis	Úthlutað
Ástráður Eysteinnsson	prófessor	Íslenskur bókmenntavísir	550
Gunnar Karlsson	prófessor	Íslandssöguhandbók á veraldarvef	400
Hallfríður Baldursdóttir	deildarstjóri	Íslensk blöð og tímarit 1974-1999	200
Höskuldur Þráinsson	prófessor	Ritaskrá á netinu um germanska samanburðarsetningafræði	400
Sigríður Dagný Þorvaldsdóttir	stundakennari	Sagnbeyging í íslensku sem erlendu máli	200
Terry Gunnell	lektor	Flokkun og stafræn skráning á íslenskum sögnum frá 18. og 19. öld.	600
Óðinn Þórarinnsson	stundakennari	Ójónandi geislun	100

Samtals: 2.450 þkr.

Lausn frá kennslu

Nafn	Staða	Heiti rannsóknaverkefnis	Úthlutað
Guðbjörg Vilhjálmsdóttir	lektor	Félagslegur munur á starfshugmyndum unglínga	564
Guðmundur Hálfðanarson	prófessor	Íslenskt þjóðerni	564
Torfi H. Tulinius	dósent	Íslendingasagnaritun í alþjóðlegu samhengi. Hugmynda- og félagssögulegur grundvöllur sagnaritunar á 13. öld	564
Viðar M. Matthíasson	prófessor	Íslenskur skaðabótaréttur	634

Samtals: 2.326 þkr.

Samtals úthlutað úr Rannsóknasjóði fyrir árið 2001: 94.237 (þkr)

Helstu viðmiðunarreglur við úthlutun fyrir 2001

Sótt var um rúmlega tvisvar sinnum hærri upphæð en sjóðurinn hafði til ráðstöfunar. Aðeins í fáum tilvikum reyndist unnt að veita umbeðinn styrk að fullu, en leitast var við að styrkja góð verkefni eins og mögulegt var. Einnig var að hámarki veittur einn styrkur til hvers aðalumsækjanda.

1. Umsóknum var raðað neðarlega í forgangsröð og/eða hafnað þegar:

- a) Vísindalegt gildi verkefnisins var vafasamt.
- b) Virkni umsækjanda var lítil, þannig að ekki þótti líklegt að verkefnið myndi leiða til birtinga á vettvangi sem gerir strangar fræðilegar kröfur.
- c) Ekki var talið í verkahring Rannsóknasjóðs að styrkja verkefnið eða umsækjandann.
- d) Ekki varð séð að um væri að ræða þá sköpun eða öflun þekkingar sem gera verður kröfur um í háskólarannsóknunum.
- e) Umsókn var illa unnin. Óljóst var hvað umsækjandi hyggðist gera, hvenær og til hvers.
- f) Umsækjandi sýndi ekki fram á viðunandi framvindu verkefna sem hafa verið styrkt af sjóðnum.
- g) Kostnaðaráætlun var óraunhæf og ekki fundust leiðir til að veita fé í einstaka kostnaðarþætti þannig að gagn yrði að.
- h) Ekki varð séð að sá styrkur sem komið hefði til greina myndi skipta máli fyrir framgang verkefnisins.

2. Styrkir til yfirvinnu umsækjenda

Hámarksstyrkur til yfirvinnu, að þessu sinni 300 þkr., var aðeins veittur umsækjendum sem eiga ekki kost á umtalsverðri yfirvinnu eða kváðust ætla að draga verulega úr kennslu til að geta einbeitt sér að rannsóknunum. Vel rökstudd umsókn og góð framvinda var einnig skilyrði fyrir verulegum styrk til yfirvinnu.

3. Styrkir til launa aðstoðarmanna

Langstærsti hluti sjóðsins rann til launa aðstoðarmanna.

4. Annar kostnaður

Einstakir kostnaðarliðir þóttu stundum ofmetnir í umsóknum - eða að ekki þótti í verkahring Rannsóknasjóðs að veita styrk til þeirra. Slíkir liðir voru gjarnan lækkaðir eða þeir skornir alveg niður í samráði við umsagnaraðila. Stefna sjóðsins er að styrkja ekki ferðakostnað erlendis nema þegar sýnt þykir að það sé algjörlega óhjákvæmilegt vegna eðlis verkefnis. Enn fremur var höfð hliðsjón af því hvort umsækjandi hefði aðgang að öðrum sjóðum sem veita ferðastyrki. Stjórn sjóðsins hefur markað sér þá reglu að veita ferðastyrki samkvæmt áætlunum kostnaði en ekki dagpeningaákvæðum.

- Tækjakostnaður. Sjóðurinn styrkir ekki tækjakaup, nema þau sem flokka má undir reksturskostnað (undir 50 þkr.). Þó má sækja, á sérstöku eyðublaði Tækjakaupasjóðs, um fé til kaupa á búnaði sem er nauðsynlegur því rannsóknaverkefni sem sótt er um til Rannsóknasjóðs. Fé til slíkra verkefnabundinna tækja er tekið af ráðstöfunarfé Tækjakaupasjóðs.
- Bókakaup voru ekki styrkt.
- Póstkostnaður, ljósritun, pappír og annar almennur rekstrarkostnaður var ekki styrktur.
- Í engum tilvikum var áfallinn kostnaður styrktur.

5. Alþjóðleg viðmið

Stjórn Rannsóknasjóðs Háskóla Íslands telur að fræðileg viðfangsefni kennara og sérfræðinga Háskóla Íslands, jafnvel þau sem beinast að séríslenskum fyrirbærum, þurfi að vera þannig af hendi leyst að þau eigi jafnan erindi til alþjóðlegs samfélags vísinda- og fræðimanna á hlutaðeigandi fræðasviði. Stjórnin telur því að þau verkefni sem eru líklegust til að skila niðurstöðum sem standast alþjóðlegar fræðakröfur eigi að hafa forgang þegar rannsóknafé Háskólans er skipt. Þeir sem meta styrkumsóknir í Rannsóknasjóð eru beðnir að huga sérstaklega að því hversu líklegt sé að fyrirhugað viðfangsefni gefi niðurstöður sem fást birtar í fræðiritum er gera og standast strangar kröfur.